

עמותה לקידום טיפול רפואי בהיטס

דף לצוות רפואי מוטס 02-2009

מחלות מדבקות ומניעת העברת זיהומים – היבטי צוות רפואי מוטס

- במהלך העברה בטיסה של חולה/נפגע (בפעולות: חיפוש והצלה, חילוץ, הובלה), קימות מספר אפשרויות למגע עם מחלה מדבקת או במחוללי מחלה:
1. המועמד/ת להובלה בטיסה סובל ממחלה מדבקת (כגון קדחת המורגית) לפני תחילת העברתו.
 2. האזור ממנו מובל/ת החולה/נפגע מוכר כנגוע במחלה או מחלות זיהומיות ייחודיות (כגון שחפת).
 3. החולה שהה מעל 4 ימים באשפוז וטופל באנטיביוטיקה או שהה ביחידה לטיפול נמרץ (סיכון לחיידקים עמידים).
 4. במהלך טיסה, נחשד שהמובל/ת סובל/ת ממחלה מדבקת.
 5. במהלך טיסה נחשד שאיש צוות טיסה סובל ממחלה מדבקת.

במקרים כאלה, על הצוות הרפואי המוטס לפעול לפי המתחייב על מנת למנוע את התפשטות המחלה או העברת המחוללים העמידים לאנשים נוספים במטוס ולאנשים ביעד (בנוסף לטיפול המתחייב מהמצב הקליני של המועבר/ת בטיסה).

לצורך זה, על הצוות:

- א. להתעדכן בהוראות משרד הבריאות והוראות ארגון הבריאות העולמי לעניין מחלות מדבקות.
- ב. לוודא קבלת אישורים הנדרשים (מרשויות הבריאות במדינת המוצא, במדינת היעד, ובמדינות מעליהם עוברים, בהתאם למחולל) להעברת חולה/נפגע הנגוע במחלה מדבקת.
- ג. לדווח ללשכת הבריאות המחוזית במידה ולחולה מחלה המחייבת דיווח.
- ד. לנקוט באמצעי בידוד מתאימים על פי המחולל (גם כאשר הנפגע הוא רק נשא או חשוד כנשא של חיידקים עמידים ואינו חולה).
- ה. לוודא שצוות המטוס מחוסן / מקבל טיפול מונע למחלה בה מדובר (באם קיים חיסון או טיפול לכך).
- ו. לוודא שאנשי צוות אויר מבודדים על פי כללי בידוד מגע מהחולה/נפגע ומהצוות הרפואי המטפל בו; כמו כן, יש אמצעים לטיפול בפסולת רפואית נגועה במחולל המחלה.
- ז. לדווח לצוות הרפואי המקבל את הנפגע על החשד או המחלה.
- ח. לחטא את המטוס לאחר סיום הפינוי.

להזכיר, פקוח מחלות מדבקות הוא בתחום אחריות משרדי הבריאות במדינות השונות המורים לאנשי הרפואה במדינתם כיצד לפעול; ארגון הבריאות העולמי (WHO) מכון ומתאם פעולות משרדי בריאות אלה. בחלק מהמקרים – יש לדווח לרשויות התעופה בתחומם טסים כי החולה הינו נשא של מחלה זיהומית הדורשת דיווח. חוסר דיווח כזה יכול להסתיים בהליכים משפטיים.

בכל מקרה של ספק יש להתייעץ עם מומחה למחלות זיהומיות לגבי החולה. במידה ואין מדובר במצב חירום רפואי, רצוי ואף כדאי להשלים את המידע לפני ביצוע הפינוי.

עמותה לקידום טיפול רפואי בהיטס

דף לצוות רפואי מוטס 02-2009

אתרי אינטרנט למידע:

מניעת מחלות מדבקות צוות אוויר - חוזר רופא רשות התעופה האזרחית:

http://www.mot.gov.il/wps/pdf/HE_TEUFA/ContaminationDisease.pdf

פקודת בריאות העם [מחלה מדבקת- פרק ד' (סעיף 11); חובת דווח מחלה מדבקת- פרק ד' (סעיף 12(1)ב'; בידוד חולה נגוע מחלה מדבקת (פרק ד'סעיף 13)]:

<http://www.ima.org.il/imahebnew/T6.asp?p=6&n=74>

ארגון בריאות עולמי (WHO), תקנות בינלאומיות לבריאות (International Health Regulations):

http://www.who.int/csr/ihr/IHR_2005_en.pdf

ארגון בריאות עולמי (WHO) – דווח אפידמיולוגי שבועי:

<http://www.who.int/wer/en>

משרד הבריאות, רשימת מחלות המחייבות דווח:

http://www.health.gov.il/Download/pages/O-816_9_2_.pdf

הובלה בטיסה של חולים ונפגעים – הוראות משרד הבריאות ומשרד התחבורה:

http://www.mot.gov.il/wps/portal/!ut/p/s.7_0_A/7_0_42U/.cmd/ad/.ar/sa.subject/c/6_0_2ER/.ce/7_0_464/.p/5_0_3J2/.d/1?PC_7_0_464_subject=HE_TEUFA_32&actionType=browse#7_0_464

הוראת מנהל התעופה האזרחית 03-026 – הובלת חולים ונפגעים בהיטס:

http://www.mot.gov.il/wps/portal/!ut/p/s.7_0_A/7_0_42U/.cmd/ad/.ar/sa.subject/c/6_0_2ER/.ce/7_0_464/.p/5_0_3J2/.d/2?PC_7_0_464_subject=HE_TEUFA_33&actionType=browse#7_0_464

מונחים:

מחלה זיהומית - (Infectious Disease): מחלה הנגרמת ע"י מיקרואורגניזם (חיידק, נגיף, טפיל או פטריה) ולכן, בעלת יכולת מעבר אדם לאדם או מאדם לסביבה וחזרה לאדם. מחלה זיהומית עלולה להיות מדבקת או לא מדבקת.

מחלה מדבקת - (communicable disease, Contagious Disease) – מחלה זיהומית המועברת מחולה למי שאינו חולה, ישירות או בעקיפין.

הובלה בטיסה - (Air Transportation): הובלה בטיסה של חולה/נפגע ממתקן אשפוזי אל מתקן אשפוזי.

חילוץ בטיסה - (Air Evacuation): הובלה בטיסה של חולה/נפגע ממקום נתון בשטח אל מתקן אשפוזי.

חיפוש והצלה בטיסה - (Air Search and Rescue): מציאת חולה/נפגע בפעולת חיפוש ופנויו למתקן אשפוזי.

בידוד - (Isolation): אמצעי זהירות הננקטים בטיפול בחולה במחלה מדבקת למניעת העברתה לאלה שאינם חולים בה.

הסגר - (Quarantine): הפרדת אנשים שנחשפו למחלה מדבקת ואינם מראים סימני מחלה מאלה שלא נחשפו אליה, לתקופה הנדרשת לקביעה אם אכן נדבקו במחלה או לא נדבקו.

